

Et mødested

spisehus, markedshal og kontorfællesskab // en kobling mellem Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård

Camilla Bisballe-Müller, 4874 & Mathias Ørslev Sund, 5058
Settlement, Ecology & Tectonics, SET
Afgangsprogram, forår 2016

"What attracts people most, it would appear, is other people."

Indholdsfortegnelse

Afsæt	5
Relevans	
Mødet mellem mennesker	9
Mad som samlingspunkt	11
Kontorer i fællesskab	13
Et aktivt byrum	15
Stedet	
Amager	19
Øresundsvej kvarteret	21
Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård	23
Området	25
Opgaven	
Arkitektonisk potentiale og tektonisk strategi	31
Vision og metode	33
Rumprogram	35
Litteratur	37

Graffiti ved Kirkegårdsvej

Afsæt

København har som storby mange attraktioner og kulturelle oplevelser med stor tiltrækningskraft. Amager har dog altid haltet bagefter, men med Amager Strandpark, Amager Kulturpunkt og Prismen, er man begyndt at gøre op med dette og skabe disse særlige steder på Amager, hvor mennesker kan mødes. Vores projekt tager udgangspunkt i at skabe et sådan sted, hvor det vil være af afgørende betydning, at mennesker bliver aktive i deres brug af stedet og aktive i deres møde med andre mennesker.

Projektet placerer sig mellem Amager Kulturpunkt og den gamle del af Sundby Kirkegård med målet om at forbinde disse to steder. Området er i dag blot et sted man passerer, og med Københavns Kommunes beslutning om at lukke kirkegården, er det nærliggende at undersøge, hvordan stedet kan få mere opmærksomhed. Projektet blander flere programmer, der henvender sig til forskellige brugergrupper, men i mødet mellem programmerne - og brugerne - opstår synergieffekten. Projektet omfatter et offentligt byrum, der spænder mellem Kulturpunktet og kirkegården, et drivhus, en markedshal, værkstedskøkkener og et spisehus, hvor mad fungerer som samlingspunkt samt et kreativt kontorfællesskab, hvor iværksættere kan mødes og netværke med lokalbefolkningen.

Relevans

Foyer i Biblioteket Nordvest

Mødet mellem mennesker

"... bygningen kan komme lokalsamfundet til gavn på en anden måde [...] Positivt hvis den på en ny måde kan danne ramme om fællesskab mellem mennesker."

Jens Andersen, formand for menighedsrådet i Vesterbro sogn,
om salget af Absalon Kirke¹

Som mennesker har vi behov for sociale relationer, som vi kan føle os knyttet til. Vi har behov for nogen at mødes med og tale med, så ikke vi bliver ensomme. Det kan være en partner, venner eller familie.² De seneste år er der blevet bygget private såvel som offentlige inden- og udendørs rum, hvor mennesker kan mødes, og pleje gamle eller skabe nye relationer. Heriblandt kan Absalons Kirke på Vesterbro, Biblioteket i Nordvest, Kulturværftet i Helsingør, Israels Plads i Indre by samt Sønder Boulevard på Vesterbro nævnes. Bygninger og byrum som alle indeholder flere funktioner og programmer.

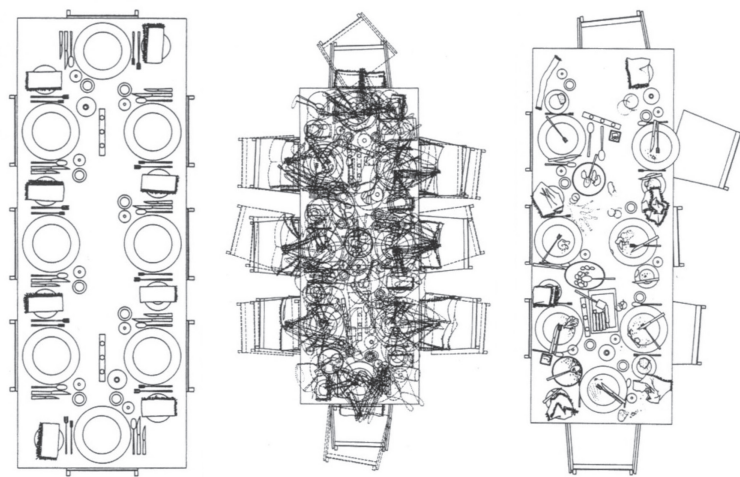
For bygningerne gælder det, at de på trods af deres blandede funktioner alle har noget til fælles. De understøtter mødet mellem mennesker ved at have fælles indgange, hvorfra man kan bevæge sig til de forskellige funktioner. Indgangsfoyererne er alle store rum med transparens og mindre nicher. Byrummene understøtter ligeledes mødet mellem mennesker ved at invitere til ophold og aktivitet. Alle skal i en grad have mulighed for at kunne se alle, ingen skal føle et større ejerskab end andre, og de siddepladser, der findes, er tilpas store, at man sætter sig ved siden af mennesker, som man ikke kender.

Ved at blande offentlige programmer; et spisehus og en markedshal, med et relativt privat program, kontorfællesskabet, opnår vi en synergi-effekt mellem brugerne. I sammenhæng med et byrum, kan det aktivere området, og de lokale vil opleve mere liv henover døgnet. Erhvervslivet kan forankres til stedet gennem mødet med de lokale.

// Vi ønsker med opgaven at skabe et sted, hvor mennesker kan mødes. Et sted hvor venner og fremmede kan mødes om mad, hvad enten interessen er på dyrkning, indkøb, madlavning eller spisning. Et sted hvor iværksætteren kan møde den studerende i kontorfællesskabet, og spise frokost sammen med turisten i spisehuset. Et sted hvor den yngre og ældre bliver synlig overfor hinanden og måske falder i snak. Vi ønsker at skabe et mødested. //

¹ Berth, Anja. Tiger-milliardær har købt Absalons Kirke til kulturhus, Vesterbro Bladet, 15. oktober 2014

² Maslow, Abraham H. Motivation and personality, Harper & Row, 1954

Et studie af bordet før, under og efter middagen³

Mad som samlingspunkt

"Et godt måltid giver ikke bare næring til kroppen; den daglige frokost og aftensmad er også en naturlig mulighed for at mødes i et tæt fællesskab med familie, nuværende og kommende venner."

Aktiv og tryk hele livet, Københavns Kommune⁴

Vores kostvaner, måltider og mad er stærkt påvirket af vores historie, kultur og samfund, og derfor har madkulturen ændret sig gennem tidens løb. Det er netop det, der gør, at mad er oplagt at mødes om på tværs af baggrund, køn, kultur og alder.

I april 2015 lancerede Fødevareministeriet tre nye kostråd, et af disse var: *"Spis sammen med andre - og nyd samværet og måltidet"*⁵. I løbet af sensommeren samme år var nærvær og fællesspining udgangspunkt for madfestivalen Copenhagen Cooking⁶. Samtidig ses fællesspisning ved langborde på flere og flere restauranter, og den private barriere må brydes, når du sætter dig side om side med turisten og pensionisten på Copenhagen Street Food, Stedsans på Østergro eller i Absalon Kirke. Efter en kort stund falder man i snak, og relationer skabes.

Det er ikke kun om bordet, man kan mødes om maden. Vores måde at lave mad på er vidt forskellig, og ikke alles kundskaber er lige gode. Derfor ligger der et stort potentiale i køkkenet for læring om alt fra kultur til råvarer. For børn kan det handle om basale kundskaber, for indvandrere om integration, og for mænd om gastronomi. Hvis vi sammen har hænderne i maden, er den et oplagt udgangspunkt for en samtale. Vi kan tale om, hvad man tilbereder, hvordan vores forældre plejede at gøre etc.

Råvarerne kan man også samles om. Med fx Torvehallerne og flere og flere specialkøbmænd er danskerne, og københavnernes, begyndt at få smag for kvalitetsråvarer. Ligeledes er flere og flere nyttehaver, hvor beboere selv kan dyrke deres råvarer - gerne sammen med andre, begyndt at spire rundt omkring i bybilledet. Vi kender alle følelsen af at så et frø og senere spise en hjemmedyrket tomat på en varm sommerdag.

// Vi ønsker med opgaven at skabe et sted, hvor maden er samlingspunktet. Et sted hvor relationer skabes om mad, både ved spisning, madlavning, indkøb og dyrkning. //

³ Increasing Disorder In a Dining Table, Sarah Wigglesworth og Jeremy Till

⁴ Aktiv og tryk hele livet, Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsudvalget, 2011

⁵ Vores måltider, Måltidstænk tanken, 2015

⁶ Mejlvang, Nicolai C. Copenhagen Cooking: I år med fokus på nærvær og fællesskab, Wonderful Copenhagen, 6.maj 2015

Kontorfællesskabet La Oficina på Frederiksberg

Kontorer i fællesskab

"Jeg tror meget mere på, at arkitekten får noget fornuftigt ud af at sparre med juristen og revisoren end at sparre med en anden arkitekt - de skal nok finde hinanden."

Christian Wad, medstifter af kontorfællesskabet SOHO og NOHO⁷

Under finanskrisen blev mange virksomheder optimeret, og der blev skåret ind til benet. Man begyndte at have fokus på et stort netværk, frem for mange ansatte - på denne måde kunne man købe ydelser, når man havde behov for dem. Samtidig vandt digitale hjælpemidler som Skype, Dropbox mv. frem - alle værktøjer der lettede arbejdet for freelancere. Men freelance-arbejde medførte i nogle tilfælde også isolation, da det blev muligt at have arbejdsplads i hjemmet uden at være i samme rum som sine kolleger.⁸

Havard Business Review beskriver i deres artikel, *The Third Wave of Virtual Work*⁹, hvordan medarbejdere fra forskellige virksomheder begyndte at samles i kontorfællesskaber, som en modreaktion til manglen på fællesskab og de uformelle møder på gangene. Et resultat af internettet, email, hjemme PC'en og mobilteknologien, som for alvor muliggjorde at arbejde uafhængigt af lokation.

Fællesskab og møder på tværs af brancher er essensen i et kontorfællesskab. Når man arbejder side om side med andre brancher, er der rig mulighed for sparring, og arbejdernes forskellige kompetencer og ikke mindst netværk, kan være med til at skabe nye samarbejder. Det er med stor sandsynlighed bl.a. disse fordele, der gør, at flere og flere nye kontorfællesskaber og iværksættermiljøer spirer i disse år.

Mange studerende vælger at leje en specialeplads i kontorfællesskaber, fordi der ikke er tilstrækkelige pladser på universiteterne. Disse studerende bruger kontorfællesskaber til at arbejde mere koncentreret og til at adskille studie og fritid. Der er også materielle gevinster forbundet med kontorfællesskaber. Man kan dele nogle af de nødvendige faciliteter, såsom kopimaskine, køkken, møderum mv., hvilket både er en økonomisk gevinst for den enkelte virksomhed, men også en ressource-mæssig gevinst for hele samfundet.

// Vi ønsker at skabe et sted, hvor iværksættere og kreative kan netværke og udnytte hinandens kompetencer. Hvor kontorer er noget man har i fællesskab, og hvor den individuelle arbejdsplads har lige så stor betydning som hele kontorfællesskabet. //

⁷ Buch-Larsen, Anders. Fra kortspil og kasino til kreative kontorhoteller, Berlingske Business, 9.marts 2015

⁸ Hedebrandt, Steffen. Coworking - fremtidens kontor og arbejdsform, Børsen, 26.februar 2014

⁹ Johns, Tammy og Gratton, Lynda. The third wave of virtual work, Havard Business Review, , jan-feb. 2013

Beskyttelse	BESKYTTELSE MOD TRAFIK OG ULYKKER • Oplevelse af tryghed i relation til trafik	BESKYTTELSE MOD KRIMINALITET OG VOLD • Oplevelse af tryghed • Levende byrum • Funktioner der overlapper dag/nat • God belysning	BESKYTTELSE MOD UBEHAGELIGE SANSEPÅVIRKNINGER • Vind/træk • Regn/sne • Kulde/varme • Forurening • Støv, blanding og støj
	MULIGHEDER FOR AT GÅ • Plads til at gå • Respekt for ganglinjer • Interessante facader • Adgang for alle • Gode overflader	MULIGHEDER FOR AT STÅ / OPHOLD • Opholdszoner / kanteffekt • Støttestrukturer at stå ved • Facader der inviterer til ophold	MULIGHEDER FOR AT SIDDE • Siddezoner med mange fordele • Gode siddesteder • Gode siddemøbler • Primære og sekundære siddemuligheder
Komfort	MULIGHEDER FOR AT SE • Rimelige se-afstande • Uhindrede synslinjer • Interessante udsigter • Belysning (aften/nat)	MULIGHEDER FOR AT TALE OG HØRE • Lavt støjniveau • Samtalevenlige siddearrangementer	MULIGHEDER FOR UDFOLDELSE / AKTIVITETER • Invitation til fysisk aktivitet, motion, leg og kreativ udfoldelse • Dag og nat • Sommer og vinter
	SKALA • Dimensionering af bygninger og rum i en menneskelig skala relateret til sanser, bevægelsesmuligheder og adfærd	MULIGHEDER FOR AT NYDE POSITIVE ASPEKTER VED KLIMAET • Sol/skygge • Varme/kulde • Læ/brise (vægtning varierer fra region til region og med årets sæsoner)	ÆSTETISKE KVALITETER OG POSITIVE SANSEINDTRYK • Godt design og gode detaljer • Smukke udsigter • Gode materialer • Træer, planter, vand
Herlighedsværdier			

De 12 kvalitetskriterier vedrørende fodgengerlandskabet¹⁰

Et aktivt byrum

"I Danmark er der en tendens til (...) tiltagende kommercialisering af det offentlige rum. Kritikerne hører kommunen i ørerne og påpeger, at det offentlige rum ikke bare skal være et nydelsessted, hvor vi forbruger vaffel-is og belgiske øl. De mener, at det offentlige rum skal være et mødested, hvor borgerne kan møde hinanden på tværs af samfundets grupperinger."

Malte Warburg Sørensen og Mads Strarup, forfattere til bogen Bysociologi¹¹

I arkitekturen bør rummet mellem bygningerne have mindst lige så stor betydning som selve bygningen. Man bør ikke anse det for at være et mellemrum, der tænkes i to dimensioner, men derimod et levende rum i tre dimensioner. Over de seneste år har der både været dårlige eksempler på byrum - eller mangel på samme - bl.a. i Ørestad, og gode eksempler ved fx SEB Bank på Kalvebod Brygge. Da de fleste byrum er offentlige, bør der være plads til mangfoldighed. Både skateren, cafégæsten og boglæseren i solen skal føle sig godt tilpas.

Jan Gehl og Gehl Architects har i mange år studeret og forsket i byrum. De har udarbejdet 12 kvalitetskriterier, som er væsentlige at arbejde med, når man behandler byrum. De er skrevet under tre overskrifter i prioriteret rækkefølge: Beskyttelse, Komfort og Herlighedsværdi. Samlet set handler de om at sætte mennesket i fokus, at give mennesket lyst til samt mulighed for ophold og aktivere byrummet dag og nat. Dette vil skabe en synergieffekt, som vil skabe mere liv i området.¹²

"Ønskerne om en levende by styrkes, når flere inviteres til at gå, cykle og opholde sig i byens rum."

Jan Gehl, arkitekt og byplanlægger¹³

Flere steder i byen har potentiale til at blive aktive byrum, men nogle af disse består i dag af vejforløb, hvor cykler og biler blandes. Som fodgænger krydser man sjældent vejen, og stedet bliver derfor blot et sted, man kører, cykler eller går forbi. Ved at tænke disse byrum i tre dimensioner med mennesket i fokus, kan man aktivere dem, hvilket vil tiltrække flere mennesker. Et byrum kan desuden være med til at invitere mennesker indenfor i en bygning.

// Vi ønsker at skabe et sted, hvor mennesker kan færdes sikkert, hvor byrummet inviterer til ophold, samt bruges aktivt af lokalbefolkningen. Byrum skal vægtes lige så højt som bygning, ved at tænke det som ét samlet hele. //

¹⁰ Gehl, Jan. Byer for mennesker, Bogværket, 2010

¹¹ Sørensen, Malte W. og Strarup, Mads. Bysociologi, Systime, 2015

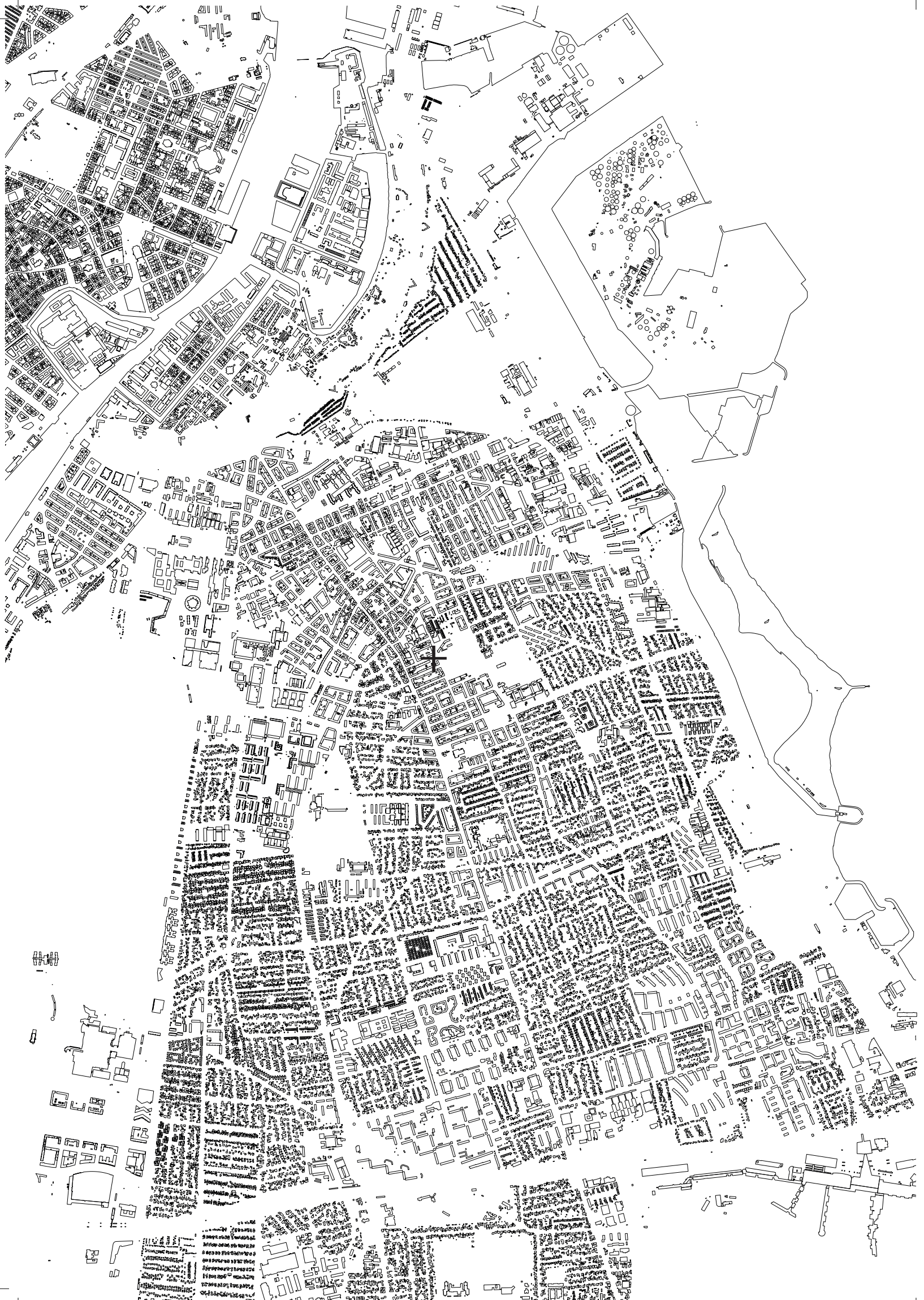
¹² Gehl, Jan. Byer for mennesker, Bogværket, 2010

¹³ Ibid.

Stedet

Amager

"Der er mange kroge og mange forskellige kulturlag på Amager. Man kan gå ned i Urbanplanen, og så ligger der en bondegård midt i det hele."

Cecillia, flyttede fra Vesterbro til Tycho Brahes Allé i 2007¹⁴

Amager har et areal på 96,29 km², og med et indbyggertal på 188.762 (1.januar 2015) er det Danmarks tættest befolkede ø.¹⁵

Christian II inviterede i 1515-1521 24 hollandske familier til Amager. De skulle udvikle det tilbagestående danske landbrug og forsyne København samt hoffet med mælkeprodukter og grøntsager. Familierne fik foruden en række fordelagtige juridiske og økonomiske goder, såsom skattefrihed og deres eget retsvæsen, den sydlige del af Amager, Store Magleby (Hollænderbyen). Efterhånden blev handel en større del af deres virksomheder, og i den forbindelse blev Danmarks længste handeleggade, Amagerbrogade, etableret. I dag er gaden den primære hovedtrafik- og handelsåre på Amager.¹⁶

Under industrialiseringen spredte byudviklingen sig, som med resten af København, også til Amager, hvor den nordlige del blev bebygget i slutningen af 1800-tallet. Resten blev bebygget i årtierne herefter. I midten af 1990'erne startede et nyt byggeboom på øen, og med et politisk ønske om at skabe et kraftcenter i Øresundsregionen blev Ørestad skudt igang. Siden har københavnere og "amarkanerne" fået nye rekreative områder såsom Amager Strand og Havneparken på Islands Brygge.¹⁷

Amager har sin helt egen identitet som ø, med broforbindelser over havneløbet til det centrale København og Øresundsbroen til Sverige. Amager kan opdeles i Vestamager, med Ørestad og de store rekreative og fredede naturområder som Amager Fælled og Kalvebod Fælled. Motorvejen, som forbinder Sjælland med Øresundsbroen, krydser Vestamager med naturområderne og den bytætte Østamager. Den nordligste del af Østamager, består hovedsageligt af klassiske københavnerkarréer, og mod syd er der flere store villakvarterer. Den østlige del af Amager er i dag forbundet i en nord-sydgående retning af Englandsvej, Amagerbrogade samt den veletablerede metroforbindelse.

Østamager består af en broget skare af beboere, som sammen med Kongelunden, Amager Strandpark, Kastrup Fort, Den Blå Planet og Kastup Lufthavn, gør bydelen til helt sig egen.

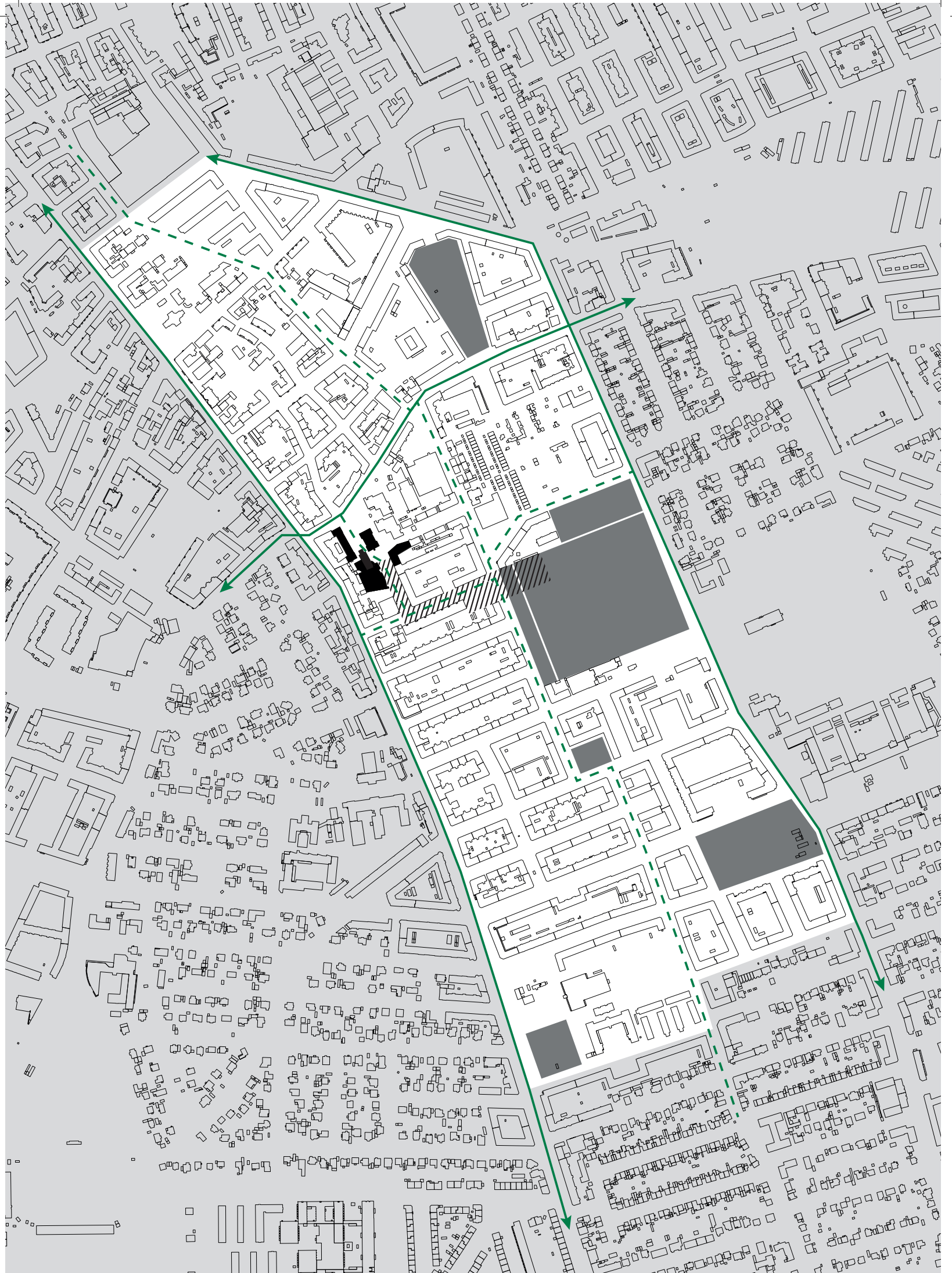
Bor man på Amager, bor man tæt på det hele. Tæt på by, vand og natur.

¹⁴ Finnedal, Martin. Øresundsvej på Amager ligger et sted mellem LA og Østberlin, Politiken, 24.januar 2015

¹⁵ Amager, Wikipedia, senest redigeret 24.januar 2016

¹⁶ Publikation om Amager, Københavns Kommune, http://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/pdf/959_jUEQQL85pG.pdf

¹⁷ Ibid.

— Hovedforbindelser - - - Primært bløde trafikanter // Vores område ■ Grønne områder ■ Amager Kulturpunkt

Øresundsvej kvarteret

"Kvarteret rummer rigtig mange muligheder og har potentiale til at blive et af Københavns mest attraktive kvarterer."

Frank Johansson, formand for områdefornyelsen i Øresundsvej kvarteret¹⁸

Øresundsvej kvarteret gennemgik i perioden 2004-2009 en omfattende områdefornyelse. Inden da fremstod kvarteret slidt med behov for både en forbedring i det fysiske miljø og i den boligsociale sammensætning. De svage sociale netværk havde en negativ effekt på beboernes tilhørsforhold samt forpligtelse til kvarteret. Kvarteret var præget af drikkeri og andet misbrug, og sammen med de nedslidte offentlige rum, var utrygheden blandt beboerne stor. De få idrætsanlæg, der fandtes, var små og trængte til reovering. Udover en forbedring i det fysiske miljø, skulle områdefornyelsen også ændre kvarterets opfattelse.¹⁹

Intentionen var at skabe et område, hvor både det fysiske, kulturelle og sociale miljø i kvarteret skulle forbedres. Kvarterplanen definerede seks indsatsområder: Musik, Kultur og idræt, Parker og grønne rum, Kvartermiljø, Trafik samt Boliger.

Nogle af forbedringerne ses bl.a. ved den gamle del af Sundby Kirkegård, som efter områdefornyelsen visuelt er åbnet op, og der er blevet etableret en mindre pladsdannelse, Sundby Have, langs Kirkegårdsvej. Under områdefornyelsen kom der mere fokus på de bløde trafikanter, bedre belysning i den sydlige del af kvarteret og de offentlige arealer har fået et ansigtsløft med fx flere gavlmalerier og opholdsmuligheder. Derudover har områdets helt store trækplaster, Amager Kulturpunkt, fået endnu mere at byde på, både hvad angår musik og kultur, hvilket har været med til at styrke området socialt.²⁰

// Vi ser dog fortsat et potentiale i, at området kan forstærkes yderligere. Sundby Have, bliver i dag ikke udnyttet optimalt, og "bagsiden" af Amager Kulturpunkt er fyldt med parkerede biler. Ved at begrønne strækningen fra Kulturpunktet til kirkegården, vil vi skabe et trygt offentligt rum, med mulighed for ophold og rekreativt brug. //

¹⁸ Kvarterplan for Øresundsvej kvarteret, Københavns Kommune, 2005

¹⁹ Ibid.

²⁰ En positiv spiral er sat igang, Københavns Kommune, 2010

Musiktorvet ved Amager Kulturpunkt

Den gamle del af Sundby Kirkegård

Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård

”...sådan et hus kan ikke være statisk, det bliver aldrig rigtig færdigt, det skal kunne ændre sig i takt med brugernes fantasi.”

Helmer Støvelbæk, næstformand i styregruppen for Øresundsvej kvarteret²¹

I 1989 overtog Københavns Kommune Amager Bio, hvilket blev startskudet for Amager Kulturpunkt.

I dag ligger Amager Kulturpunkt i den gamle biograf, den gamle Øresundsvejens Skole samt det tidligere Ny Røde Kro Teater. Det består af Amager Bio, der i dag er omdannet til spillested, det nye Børnekulturhus Ama'r, spillestedet BETA, der ofte betragtes som Amager Bio's lillebror, med niche- og undergrundsmusik, Loftet, et mødested for områdets seniorer, samt Huset, som rummer øvelokaler og keramik- og maleværksteder. Funktionerne er forbundet af pladsen mellem bygningerne, Musiktorvet, hvor der løbende foregår flere arrangementer.

Området bruges derudover af Amager Kulturpunkts naboer: Musikforeningen RUSK, ZeBU - scenekunst for børn og unge, Media Sound Studios samt børneinstitutionen Galaxen.

Formålet med Amager Kulturpunkt er at favne bredt og skabe et samlingspunkt for kulturen på Amager, med alt fra rekreative områder og scenekunst til loppemarkeder og torvedage - en kreativ legeplads centralt på Amager.²²

Amager Kulturpunkt ”...favner således bredt og giver kulturen på Amager et samlingspunkt med alt fra rekreative områder og scenekunst til loppemarkeder og torvedage - en kreativ legeplads centralt på Amager.”²³

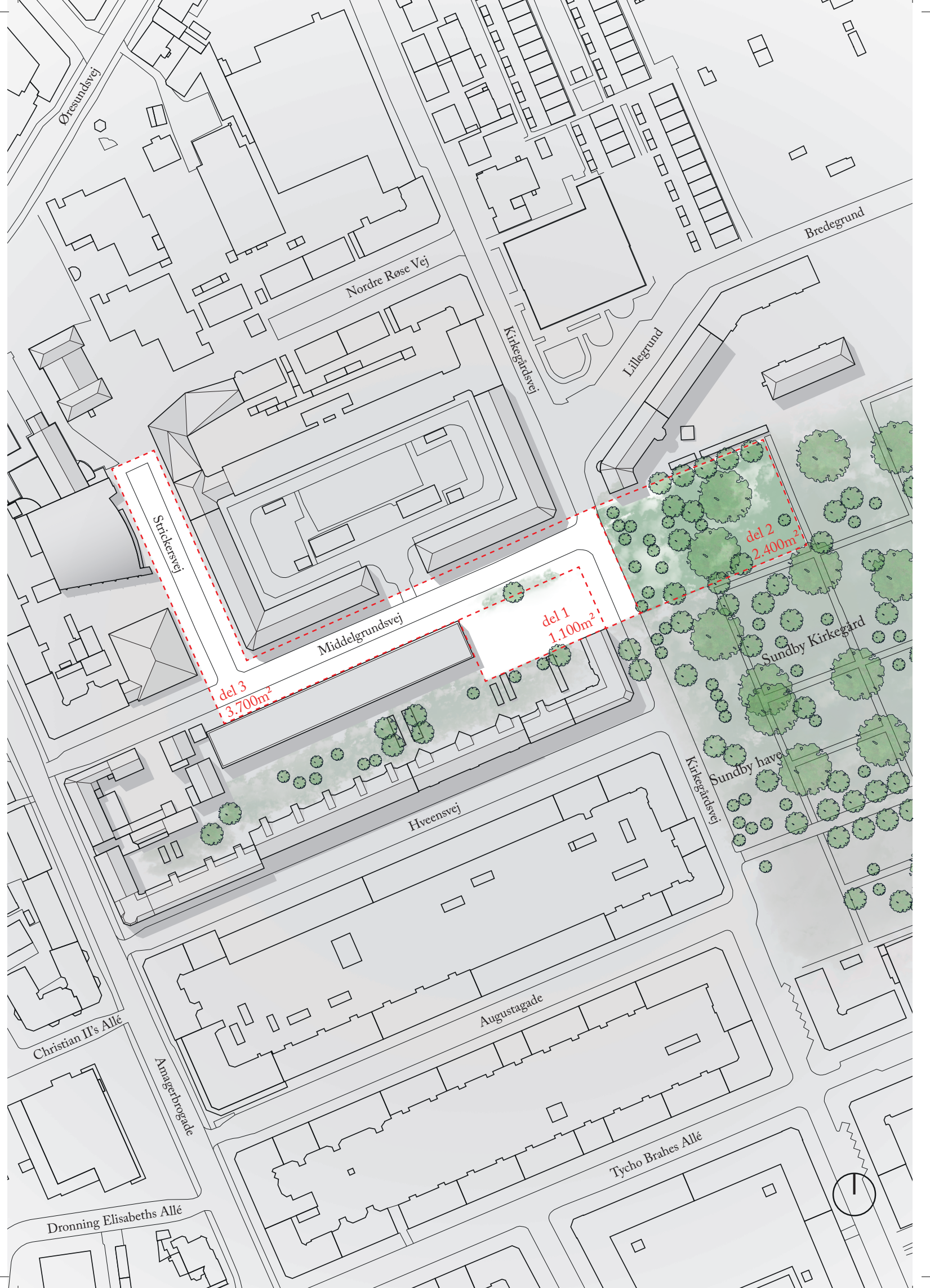
Rundt om hjørnet, kun 200 meter fra Amager Kulturpunkt ligger Sundby Kirkegård, som er fra 1872. Kirkegården består af to dele, en gammel del mellem Kirkegårdsvej og Kastrupvej, og den nyere del, i forbindelse med Filips Kirken, mellem Kastrupvej og Backersvej. I dag fungerer den nye del som en almindelig kirkegård. Københavns Kommune har besluttet at den gamle del mod Kirkegårdsvej skal nedlægges i år 2020²⁴. Der er stadig ingen planer for området, men i dag fremstår den mere som park end kirkegård, med karakter af Assistens Kirkegård på Nørrebro, og bruges ligeså som rekreativt område.

²¹ Lumby, Elisabeth. Børnehus bliver aldrig færdigt, Berlingske, 4. januar 2010

²² Amager Kulturpunkt, Københavns Kommune, www.amager-kulturpunkt.kk.dk

²³ Musiktorvet, Amager Kulturpunkt, Københavns Kommune, www.amager-kulturpunkt.kk.dk/artikel/musiktorvet

²⁴ Sundby Kirkegård på Amager, Københavns Kommune, www.kk.dk/artikel/sundby-kirkegard-pa-amager

Øresundsvej

Nordre Røse Vej

Bredegrund

Kirkegårdsvej

Lillegrund

Stryckerisvej

Middelgrundsvej

del 1
1.100m²

del 2
2.400m²

del 3
3.700m²

Hveensvej

Søndby Kirkegård

Søndby have

Kirkegårdsvej

Augustagade

Tycho Brahes Allé

Christian II's Allé

Amagerbrogade

Dronning Elisabeths Allé

Området

"If you plan cities for cars and traffic, you get cars and traffic. If you plan for people and places, you get people and places."

Fred Kent, grundlægger af Project for Public Spaces²⁵

Det valgte område består af tre dele, del 1, del 2 og del 3, der tilsammen udgør et areal på 7.200m². Del 1, på 1.100m², ligger på hjørnet af Middelgrundsvej og Kirkegårdsvej. Den bruges i dag som privat parkering for ejendommen på Middelgrundsvej 6-18, som er opført i 1978 og består af 60 lejligheder²⁶. Frem til 1950'erne havde Waldorff Papir-Industri A/S, store dele af sin produktion omkring Kirkegårdsvej, og langs Middelgrundsvej lå flere af papirfabrikkens lagerbygninger²⁷. De øvrige omkringliggende bygninger er alle lejligheder opført i perioden 1890-1930.

På den modsatte side af Kirkegårdsvej, som løber parallelt med Amagerbrogade, ligger Sundby Kirkegård og Sundby Have med bænke, grill-muligheder, legearealer og bede. Del 2 udgør et areal på 2.400m² og omfatter den nordlige del af Sundby Have samt den nordvestligste del af kirkegården. Disse to områder inviterer i dag ikke til ophold, på trods af flere bænke ved Sundby Have. Den store tomme parkeringsplads, som nærmeste nabo, gør dog ikke området et attraktivt opholdssted.

Både mod syd på parkeringspladsen, samt op af Sundby Have, er der i dag to nøgne gavle, vi tænker kan inkorporeres som et element i projektet. Mellem del 1 og del 2 løber Kirkegårdsvej, der er flittigt brugt af særligt de bløde trafikanter på vej til/fra Amagercentret og Amagerbro metrostation. I dag er der parallelparkering i begge sider på Kirkegårdsvej samt på Middelgrundsvej. På hjørnet af Middelgrundsvej og Strickersvej ligger der en Netto, og for enden af sidstnævnte ligger Amager Kulturpunkt under 200 meter fra del 1 af området.

Del 3 har et areal på 3.700m² og omfatter en mindre del af Kirkegårdsvej, størstedelen af Middelgrundsvej samt hele Strickersvej. Forløbet kan både forene del 1 og del 2, samt skabe en forbindelse mellem Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård. Da vi fjerner parkeringspladser i området, vil vi selvfølgelig gentænke alternative parkeringsmuligheder i projektet.

Hele området virker i dag trist og forladt. Det er et sted, folk skynder sig forbi, selvom man har forsøgt at skabe opholdsmuligheder. Det er et usynligt punkt omgivet af nogle af Amagers store trækplastre, såsom Amager Kulturpunkt og den grønne oase, Sundby Kirkegård.

²⁵ Fred Kent, Project for Public Spaces

²⁶ Sundby Lokalhistoriske arkiv

1

2

3

4

5

9

10

11

12

13

8

14

16

15

30

29

31

28

33

32

34

NÆROMRÅDET

- 1 Hotel Amager
- 2 Øresundskollegiet
- 3 Sundby Bibliotek
- 4 Kvarterhuset
- 5 Prismen
- 6 Kofoed Skole
- 7 Hotel Pro Forma
- 8 Amager Fældet Skole
- 9 Amager Centeret
- 10 Sønderbro Skole
- 11 Frankrigsgade Svømmehal
- 12 Frankrigsgade Kollegiet
- 13 Fitness World
- 14 CrossFit
- 15 Amager Kulturpunkt
- 16 Bredegrund Byggelegeplads
- 17 Kvintus Kollegiet
- 18 Det Maritime Hus
- 19 Sundby Sejlføring
- 20 Amager Strand
- 21 Fitness dk
- 22 Filipskolen (Privatskole)
- 23 Sundby Kirkegård
- 24 Amager Hospital
- 25 Skolen ved Sundet
- 26 Filipsparken
- 27 Amager Lille Skole
- 28 Sundbyøster Idrætsanlæg
- 29 Sankt Annæ Skole
- 30 Peder Lykke Skolen
- 31 Peder Lykke Centeret (Plejhjem)
- 32 Amager Børnegård
- 33 Byggelegeplads
- 34 Børnehuset Lygtemagerstien

Opgaven

Registrering omkring Kirkegårdsvej og Middelgrundsvej

Fotocollage af facadeopstalter fra Kirkegårdsvej mod sydvest med markering af området

Fotocollage af facadeopstalter fra Middelgrundsvej mod sydøst med markering af området

Arkitektonisk potentiale og tektonisk strategi

Projektet indeholder flere kontrastfulde programmer: et spisehus og en markedshal, der er åbent for offentligheden, og et mere privat kontorfællesskab, som arkitektonisk både komplementerer og giver modstand til hinanden. Programmerne skaber mulighed for meget liv i bygningen, og vores intention er at undersøge dels, hvordan dette liv kan give anledning til ophold på Kirkegårdsvej, og hvordan projektet kan kobles til det eksisterende liv ved Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård.

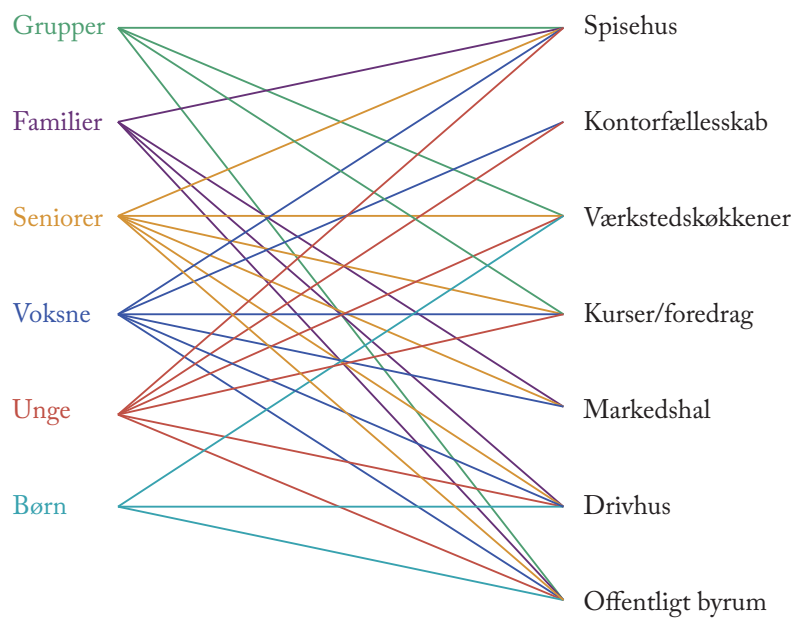
Vi ser et potentiale i at gøre vejene omkring grunden mere sikker for de bløde trafikanter. Dette kan gøres ved at inkorporere vejens forløb og skabe et område, der tilgodeser cyklister og gående frem for bilister, som situationen er i dag. Dette kan dels gøres ved at arbejde med den nordligste del af Sundby have, da den ikke er optimalt aktiveret i dag. Herudover at trække det grønne fra Sundby Kirkegård over vejen, for på den måde at skabe en kobling og forbindelse på tværs af Kirkegårdsvej. Samtidig vil en ændring af Middelgrundsvej være med til at styrke og synliggøre forbindelsen fra Amager Kulturpunkt til Sundby Kirkegård.

Vi vil arbejde med materialer, hvor transparens inviterer mennesker ind og udvisker grænserne mellem ude og inde. Træ vil desuden være et væsentligt materiale i vores projekt, da vi ser stort potentiale i materialet. Træ er bæredygtigt og dets stofflighed kan skabe et behageligt indeklima, og give atmosfære og varme til stedet.

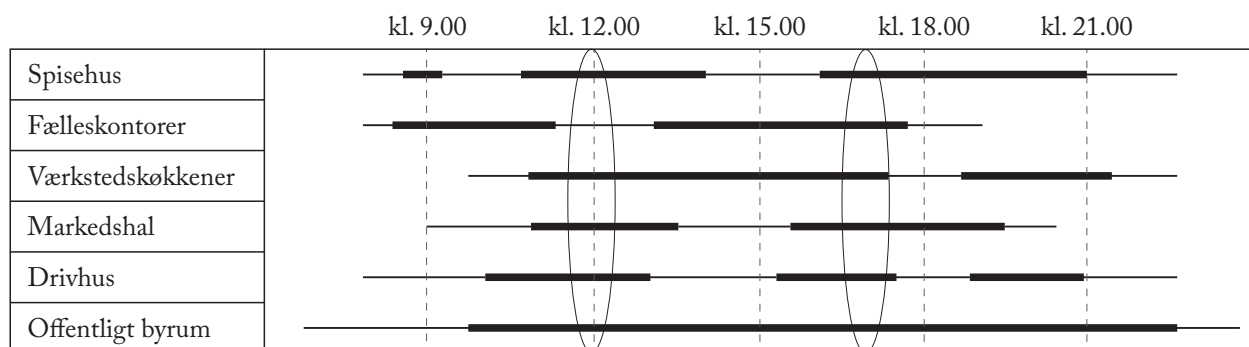
Intentionen med opgaven er at undersøge det arkitektoniske potentiale i samspillet mellem:

- // at koble programmer
- // at skabe en attraktion og et holdepunkt på en færdselsåre
- // at aktivere side- og parallelgaden til hovedgaden
- // at forbinde sig til det eksisterende kulturliv i området
- // at forbedre de bløde trafikanters færdsel

// Vi vil undersøge, hvordan de omkringliggende bygninger, på en ny måde, kan afspejles i det nye byggeri. Vi ønsker at skabe en bygning, der kan afspejle det levede liv, og at dette liv samtidig vil kunne ses i facadeudtrykket. //

Forventet møde på tværs af bruger og funktioner

Funktionernes forventede brug og aktivitet gennem dagen. De to markeringer viser, at der vil være særligt meget aktivitet omkring frokosttid og i de sene eftermiddagstimer, hvor mødet mellem de forskellige funktioner og brugere vil finde sted

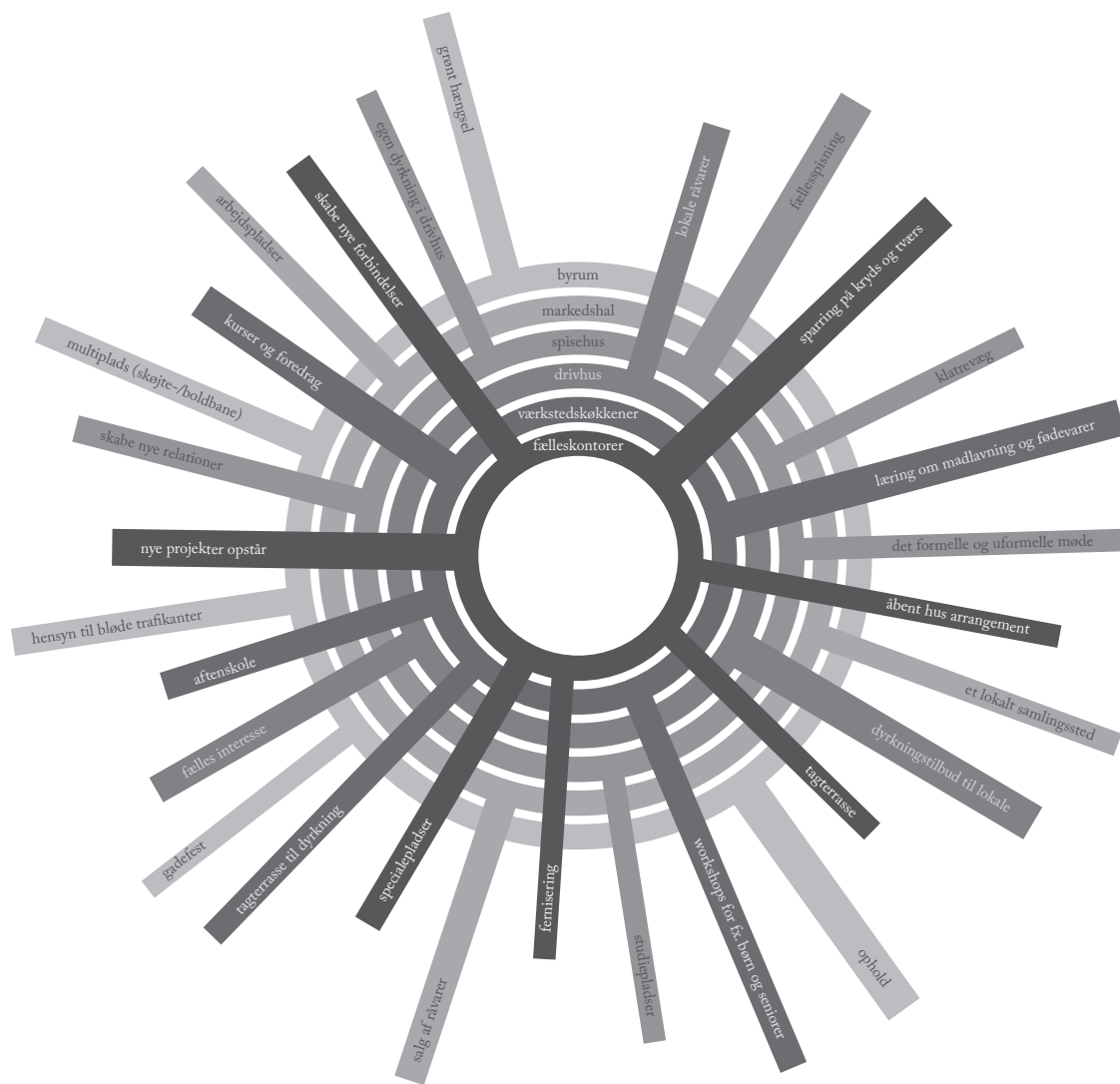
Vision og metode

Visionen med opgaven er at skabe et område, hvor mennesker mødes. Både det planlagte og det tilfældige møde skal være synligt i projektet. Vi forestiller os, at der skal være liv det meste af døgnet, og at dette liv vil blive understøttet med plads til fordybelse og aktivitet. Rummene skal være tilpas fleksible, så de kan transformeres til forskellige arrangementer og begivenheder, og på sigt kunne ændre funktion, hvis dette bliver nødvendigt. Rummene er tænkt som relativt store og åbne.

Et af argumenterne fra områdeløftet i 2009 var at skabe bedre relation mellem borgene, samtidig med at styrke tilhørsforholdet og muligheden for at dyrke den sociale relation med sine naboer. Ved at prioritere de bløde trafikanter frem for bilister i området, vil vi inddrage de omkringliggende veje til byrum. Med en forbindelse mellem Amager Kulturpunkt og Sundby Kirkegård vil vi skabe et grønt hængsel med en eller flere bygninger som mellemlid. Ønsket er at skabe et attraktivt byrum for nærområdet. Et sted hvor folk har lyst til at opholde sig, samt et sted hvor lokalsamfundet kan blive styrket og den sociale relation mellem borgerne kan spire.

I forbindelse med nedlæggelsen af den gamle del af Sundby Kirkegård i 2020 ser vi en fordel ved at åbne helt eller delvist op mellem kirkegården og Kirkegårdsvej, og derved inddrage en del af kirkegården til det nye byrum. Herudover ser vi et potentiale i at tilføje en markedshall, der sammen med spisehuset og iværksætterkontorerne kan skabe en synergieffekt. Markedshallen og spisehuset skal sammen skabe et lokalt mødested.

Vi ser det naturligt at arbejde i den store skala (byen) såvel som den lille skala (tektonikken). Vi mener og tror på, at man i ethvert projekt må se på helheden for at kunne forstå detaljen, og omvendt, se på detaljen for at kunne forstå helheden. Vores fælles afgangprojekt vil udformes gennem en dialog i hele processen, hvor vi både kigger med kunstneriske og praktiske øjne på de problemstillinger, vi møder. Vi vil ikke arbejde fra den store skala mod den lille, men i en vekselvirkning, hvor vi fra start vil arbejde i så mange skalaer som muligt.

Aktivitetshjul, som det kunne udspille sig i vores projekt

Rumprogram

Vejledende

SPISEHUS Huset skal ligge i direkte forbindelse med udearealerne, hvilket gør det muligt at åbne det op om sommeren og skabe et flydende ude-inderum. Huset skal indeholde store lyse rum, evt. dobbelthøje, som byder folk ind til ophold. Det skal være et sted, hvor man møder nye iværksættere side om side med sine naboer og andre fra lokalområdet. Et hus der har aktivitet størstedelen af døgnet, og vil stå som et lysende element i det mørklagte kvarter i aftentimerne.	500m ²
KONTORFÆLLESSKAB Fællesskabet skal fungere som sparringsted for lokale iværksættere. Det skal ligesom spisehuset være åbent og lyst, men med mulighed for at afskærme for solen, hvis der er behov for dette. Vi tænker, at kontorfællesskabet skal være et åbent kortorlandskab, men med mulighed for at trække sig tilbage til mindre arbejdsnicher. Der skal være adgang til udearealer fra kontorerne, evt. i form af en tagterrasse.	400m ²
UNDERVISNING (sal og værksteds køkkener) Køkkenerne er ligeledes tænkt placeret sammen i ét stort rum. Ligesom kontorfællesskabet skal det afspejle aktiviteterne ved at kunne afskærme for sollyset. Udover køkkener til læring og workshops, vil der være mulighed for at holde foredrag og oplæg i en større sal. Fra køkkenerne skal der være adgang til et dyrkningsareal.	400m ²
MARKEDSHAL Hallen skal være stor og lys, med en stemning af afslappethed og hyggelig atmosfære, med friske grøntsager, frugt og andre råvarer. Hallen skal ikke skabe konkurrence med spisehuset, så vi tænker ikke, at den skal indeholde spisesteder. Den skal sammen med spisehuset være et naturligt stop for områdets beboere eksempelvis til/fra fra arbejde. Hallen skal ligge i direkte forbindelse med udearealerne og Kirkegårdsvej, hvilket gør det ideelt, at der opstår en pladsdannelse i forbindelse hermed.	600m ²
DRIVHUS Huset skal skabe mulighed for, at områdets lokale kan leje en plads til dyrkning som et alternativ til de mange nyttehaver og fællesbede, man ser spire rundt omkring i byen. Samtidig er en del af drivhuset tiltænkt spisehuset, som her har mulighed for at dyrke de mest basale ting, fx krydderurter.	400m ²
OFFENTLIGT BYRUM (inkl. vejforløb) <i>Heraf ca. 1200m² som pladsdannelser</i> Byrummet ønsker vi at begrønne med mulighed for ophold og aktiviteter for de bløde trafikanter. Vi vil skabe nogle fleksible rum, som kan ændre funktion ved forskellige lejligheder, samt stadig gøre det muligt for bilister og vareindlevering at komme frem og tilbage. Forløbet skal skabe et grønt og fredeligt pusterum fra den befærdede Amagerbrogade, samt skabe et mødested for områdets lokale.	5000m ²

Anslået areal

7.300m²

Litteratur

Bøger:

- / Gehl, Jan. Byer for mennesker, Bogværket, 2010
- / Maslow, Abraham H. Motivation and personality, Harper & Row, 1954
- / Sørensen, Malte W. og Strarup, Mads. Bysociologi, Systime, 2015

Artikler:

- / Berth, Anja. Tiger-milliardær har købt Absalons Kirke til kulturhus, Vesterbro Bladet, 15.oktober 2014
- / Buch-Larsen, Anders. Fra kortspil og kasino til kreative kontorhoteller, Berlingske Business, 9.marts 2015
- / Finnedal, Martin. Øresundsvej på Amager ligger et sted mellem LA og Østberlin, Politiken, 24.januar 2015
- / Hedebrandt, Steffen. Coworking - fremtidens kontor og arbejdsform, Børsen, 26.februar 2014
- / Johns, Tammy og Gratton, Lynda. The third wave of virtual work, Havard Business Review, , jan-feb. 2013
- / Lumby, Elisabeth. Børnehus bliver aldrig færdigt, Berlingske, 4.januar 2010
- / Mejlvang, Nicolai C. Copenhagen Cooking: I år med fokus på nærvær og fællesskab, Wonderful Copenhagen, 6.maj 2015

Publikationer:

- / Aktiv og tryk hele livet, Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsudvalget, 2011
- / En positiv spiral er sat igang, Københavns Kommune, 2010
- / Kvarterplan for Øresundsvej kvarteret, Københavns Kommune, 2005
- / Publikation om Amager, Københavns Kommune, http://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/pdf/959_jUEQOL85pG.pdf
- / Vores måltider, Måltidstænk tanken, 2015

Diverse:

- / Amager, Wikipedia, senest redigeret 24.januar 2016
- / Amager Kulturpunkt, Københavns Kommune, www.amager-kulturpunkt.kk.dk
- / Fred Kent, Project for Public Spaces
- / Increasing Disorder In a Dining Table, Sarah Wigglesworth og Jeremy Till
- / Musiktorvet, Amager Kulturpunkt, Københavns Kommune, www.amager-kulturpunkt.kk.dk/artikel/musiktorvet
- / Sundby Kirkegård på Amager, Københavns Kommune, www.kk.dk/artikel/sundby-kirkegard-pa-amager

Dokumentarfilm:

- / The Social Life of Small Urban Spaces, William H. Whyte, 1988

Besøg:

- / Absalons Kirke på Sønder Boulevard, Vesterbro
- / Biblioteket i Nordvest
- / Sundby Lokalhistoriske arkiv

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for
Arkitektur, Design og Konservering - Arkitektskolen
Vejledere: Nee Rentz-Petersen & Søren Nielsen